

Täysistunto

Tiistai 13.2.2018 klo 14.02—16.38

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 204/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

15.57 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tullaan miehittämättömistä ilmailualuksista ihan miehitettyihin aluksiin merelle. Tässä on käsittelyssä kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmä ja valvontalaki. Tosiasiahan on se, että tällaista lakia ei koskaan tehtäisi, jos emme olisi EU:n jäseniä, mutta kun siellä parlamenttineuvosto ja komissio muuttavat kalastuspykäläiä, niin meidän on pakko Suomea siihen taipua, mutta koetamme tehdä muutokset niin, että niistä seuraa mahdollisimman vähän byrokratiaa ja mahdollisimman järkeviä uudistuksia.

Lohen kalastuskiintiöt, toimijakohtaiset kiintiöt, ovat paljon puhuttaneet, ja tosiasia on, että niitä ei ole pystytty oikein kunnolla valvomaan, kun ei tiedetä, mihin satamaan se alus kulloinkin tulee, ja valvonta on hyvin satunnaista. Sen takia sieltä EU:n päästäkin on haluttu tähän asiaan puuttua. Me toteutamme nyt Suomessa tätä järjestelmää siten, että tässä on tällainen ilmoitusmenettely, joka tapahtuu viimeistään puoli tuntia ennen satamaan tuloa, mikä fiksusti nyt jatkossa sitten toimeenpannaan siten, että sen voi hoitaa applikaatioilla ja näin mahdollisimman vähällä byrokratialla.

Toisaalta tällainen uudistus on ihan järkevä siinä mielessä, että ihan oikeasti ne saaliit, jotka ovat vähän tuonne hämäriin kadonneet, saadaan paremmin selville. Haluammekin, että samantyyppinen valvonta sitten myös muissa Itämeren maissa tapahtuu. Meillähän on aika paljon ongelmia esimerkiksi Puolan kalastuksenvalvonnan kanssa. Valiokunta muissa yhteyksissä on jopa visioinut, että tämäntyyppistä toimintaa kannattaisi tuonne vapaa-ajankalastuksen puolelle siirtää.

Vielä sen lisäksi, että tämä ei koske verkkokalastusta vaan rysä- ja ajosiimakalastusta. Yksityiskohtiin voidaan mennä myöhemmin.

16.00 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettua lakia. Kertaalleen luettuna esitys vaikuttaa varsin erikoiselta. Esityksen myötä lakiin tehtäisiin eräitä muita muutoksia, jotka ovat muun muassa saaliin maihin tuontia koskevan ennakkoilmoitusvelvoitteen käyttöönotto lohen kalastuksessa sekä valvontaviranomaisen velvoite ilmoittaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2018 vp

rikkomusepäilystä nopeasti toimijalle, jota epäillään yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen rikkomisesta. Tämä kuulostaa vähän erikoiselta. Miksi tällainen velvoite ylipäättään on, kun sitä ei EU-lainsäädäntökään velvoita?

Kaupallista kalastusta koskee jo nyt varsin yksityiskohtainen sääntelyjärjestelmä: toimijakohtaiset kiintiöt saaliin merkintäpakolla, jäljitettävyyismääräykset sekä EU:n valvontalakiin perustuva sanktiojärjestelmä. Samaan aikaan vapaa-ajankalastajia ei koske minikäänlainen saaliin ilmoitusvelvollisuus. Ennakoin hieman, että tämä 30 minuutin lyhennetty etukäteisilmoitus ei ole hyvä vaihtoehto tai ainakaan se ei toimi, kuten eivät aina toimi matkapuhelinjärjestelmäkään meriolosuhteissa. Monesti koko kalastusmatka voi olla alle tuon puolen tunnin, jolloin kalastaja joutuu tekemään ilmoituksen maihintulosta jo kotilaiturista lähtiessään kalaan tietämättä, saako edes kalaa. Jotain maalaisjärkeä tässä kohdin olisi hyvä käyttää.

Myös tuon lain 20 a §:n kalastuksenvalvontaa koskeva vaikutus on hyvin kyseenalainen. Jos samaan aikaan tulee useita kalastajia pitkin rannikkoa maihin, miten tuo valvonta onnistuu, vai onko valvonta vain pistevalvontaa ja hyvin satunnaista? Ideaalitulanteessa ennakkoilmoitusmenettely helpottaisi kalastuksenvalvontaa ja lisäisi sekä valvonnan vaikuttavuutta että kustannustehokkuutta ja tarkastukset voidaan nopealla varoitusajalla yhdistää muuhun kentällä tehtävään valvontatyöhön. Valitettavasti en usko kuitenkaan, että näin kävisi. Minusta nykyisen lainsäädännön edellyttämä 48 tunnin ilmoitusvelvollisuus elykeskukseen [Puhemies koputtaa] olisi riittävä. Tässähän ollaan lisäämässä byrokratiaa eikä vähentämässä, kuten hallituksen tavoite on ollut.

16.02 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kalatalouden Keskusliiton asialla ollaan, ja varmasti tämä kritiikki on osin aiheellista. Käymme sitä varmasti sitten valiokunnassa tarkemmin läpi. Mutta toki haluan huomauttaa, että kyllä nämä satamaantuloajat ovat yleensä suunnitelmallisia ja ihan kaupan kannaltakin merkittävää on, että kalastajat tietävät, milloin palaavat sinne satamaan. Valtaosa ilmoituksista tehtäneen jo ennakkoon silloin, kun sinne merelle lähdetään. Myöskin tulevaisuudessa nämä valvonnat tulevat olemaan satunnaisia, mutta ehkä tätä voidaan vähän järkevämmin nyt organisoida. Ja periaatteessahan meidän markkinoillamme ei tästä lähtien pitäisi olla sitten lainkaan tällaista kalaa, jonka alkuperää ei tiedetä. Samoin rasvaeväleikkaus pystytään aika hyvin nyt sitten jatkossa todentamaan. Ja kun tuossa varapuheenjohtaja nosti vapaa-ajankalastuksen framille, niin toki voimme tähänkin asiaan jälleen kiinnittää vähän huomiota. Duubiot ovat sinänsä ihan oikeita.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.